

Světový den duševního zdraví: duševní onemocnění prožije v Česku ročně každý pátý člověk

Dle nedávného výzkumu Národního ústavu duševního zdraví prožije duševní onemocnění v Česku každý rok přibližně každý pátý obyvatel (21,7 %). Téměř 4 % lidí zažije závažnou depresi, více než 7 % prožívá úzkosti, přibližně 1 z 15 (6,4 %) je závislý na alkoholu, ostatní projdou psychotickými nebo jinými poruchami. Na tuto problematiku globálně upozorňuje Světový den duševního zdraví, který připadá na 10. října.

Většina lidí s duševním onemocněním se neléčí

„Většina zmíněných poruch podstatně znesnadňuje nebo i znemožňuje těmto lidem běžné fungování: na škále od 12 až do 60, která vyjadřuje plné fungování až úplnou neschopnost, zdravá populace skórovala v průměru 14,9 bodů, lidé zneužívající alkohol 16,5 bodů, lidé zneužívající jiné návykové látky 17 bodů, lidé s úzkostnými poruchami 20,5 bodů, lidé s poruchami nálady 22,4 bodů a lidé s psychotickými poruchami 23,1 bodů,“ vysvětluje PhDr. Petr Winkler, vedoucí výzkumného programu Sociální psychiatrie v Národním ústavu duševního zdraví. Většina lidí s duševním onemocněním se přitom neléčí: u úzkostných poruch se neléčí 61 %, u poruch nálady 69 % a u závislosti na alkoholu dokonce 93 % lidí.

„Duševní a fyzické zdraví jsou těsně propojeny. Lidé se závažným fyzickým onemocněním mají větší riziko, že se u nich vyvine duševní onemocnění a naopak, přítomnost duševního onemocnění zhoršuje prognózu u fyzických onemocnění, a lidem s duševním onemocněním se dostává znatelně horší péče o fyzické zdraví. Navíc je zde celá oblast psychosomatiky, kdy mnohé problémy fyzického rázu mohou mít své kořeny v psychice, což je patrné například u různých kožních onemocnění,“ upozorňuje doktor Winkler.

Roční náklady: v Česku přes 10 miliard EUR

Vysoká zátěž způsobovaná duševními onemocněními se neodráží jen ve zdravotních ukazatelích, kdy deprese je vedoucí příčina neschopnosti spojené s onemocněními a sebevražda druhou nejčastější příčinou úmrtí u mladých lidí, ale má také závažné ekonomické dopady. Náklady na poruchy mozku, tedy na duševní a neurologická onemocnění, se v ČR v roce 2010 vyšplhaly na 10,2 mld. EUR a v Evropě na téměř 800 mld. EUR.

Tento týden se v Londýně koná Globální ministerský summit o duševním zdraví, kde by mělo dojít k podepsání globální deklarace obsahující politický závazek jednotlivých států o větší podpoře duševního zdraví. Česká republika tento závazek v posledních letech viditelně naplňuje v rámci reformy psychiatrické péče. Její součástí je i osvěta a destigmatizace, o kterou se stará Národní ústav duševního zdraví a nespočet organizací a individuálních lidí, především těch, kteří zajišťují nebo čerpají služby pro lidi s duševním onemocněním, a kteří se sjednocují v iniciativě Na rovinu.

„Cílem destigmatizace je zbavit se předsudků, které nám brání zlepšovat péči o duševní zdraví a vedou k diskriminaci lidí s duševním onemocněním, cílem osvěty je zlepšit gramotnost populace, která často vůbec netuší, jak vypadá deprese či úzkost. Je na čase začít mluvit o duševním zdraví na rovinu,“ uzavírá doktor Winkler.